

**د افغانستان د اقليمي گواښونو وړاندوينه- د اقليمي وړاندوينو د مرکز له خوا
د امریکا متحدو ایالتونو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) د قحطی د واردمخه خبرداري سیستمونو د شبکې (FEWS NET) لپاره
د ۲۰۲۰ کال د جنوري میاشتي له دویمې څخه تر اتمې نېټې پورې**

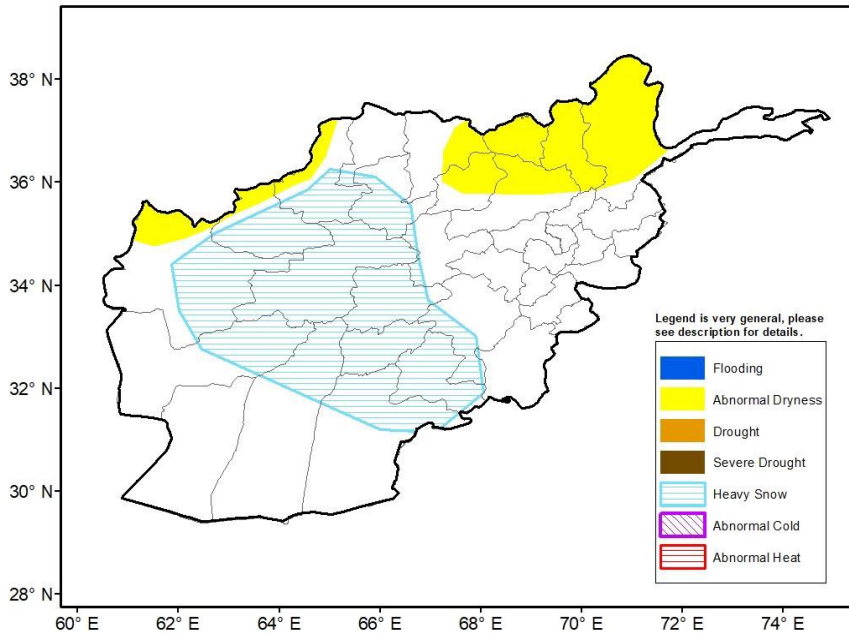
د تودوخې درجه:

د تېرې اونۍ په ترڅ کې په افغانستان کې د تودوخې درجه په منځني ډول له نورمالې کچې څخه یوڅه لوړه وه. څو سیمې د سانتي گراد د ۷ تر ۹ درجو په اندازه د تودوخې درجې د انحراف شاهدانې وې. په دې توگه، د تېرې اونۍ په اوږدو کې د تودوخې تر ټولو ټیټه درجه په ټیټو پرتو سیمو کې د سانتي گراد له صفر درجې څخه لوړه وه. د افغانستان په لوړو پرتو سیمو کې د تودوخې درجه سره وه او د سانتي گراد له ۱۰- درجو څخه ټیټه شوه. د هوا پېژندنې مودلونه بښي چې د وړاندوينې د دورې په دویمه نیمایي کې به د اتموسفیر د پورتنیو طبقو یوه هوايي څپه سیمې ته راوړسېږي چې له امله به یې هوا، په تېره بیا د راتلونکې اونۍ په دویمه نیمایي او په غرنیو سیمو کې، د نورمالې کچې په پرتله سره وي.

ورښت:

د تېرې اونۍ په ترڅ کې د افغانستان په یوڅو سیمو کې ځای ځای بارانونه او په لوړو پرتو سیمو کې واورې وشوې. د نوامبر میاشتي له لومړۍ نېټې څخه راهیسې په سیمه کې د ورښت یوه اندازه کمښت را منځ ته شوی دی. د سپوږمکۍ د څېړنو له مخې د باران انحرافونه د ۲۵ تر ۵۰ ملي مترو په اندازه لیدل شوي او د واورې د اوبو معادل انحرافونه د هېواد د شمال ختیځ په ځینو برخو کې منفي دي. پر هغو سیمو باندې چې د ورښت د کسر سربرېره یې د واورې د اوبو انحراف هم منفي دی د غیر نورمالې وچې هوا یو څو ضلعي انځور شوی دی.

د هوا پېژندنې مودلونه د راتلونکې اونۍ په اوږدو کې د سیمې د رطوبت په کچه کې د یوه ستر زیاتوالي ښکارندویه کوي. داسې برېښي چې د اتموسفیر د ټیټ فشار یو دوه سیستمونه به پراخ بارانونه او واورې سیمې ته له ځانه سره راوړي. د افغانستان په مرکزي سیمو باندې، چېرته چې په ټولیزه توگه څه دپاسه د ۳۰ سانتي مترو واورې د ورېډو شونتیا لیدل کېږي، د درنې واورې د ورېډو یو څو ضلعي ترسیم شوی دی.

د منځني آسيا د اقليمي گواښونو وړاندوينه- د اقليمي وړاندوينو د مرکز له خوا د ۲۰۲۰ کال د جنوري مياشتې له دويمې څخه تر اتمې نېټې پورې

د تودوخې درجه:

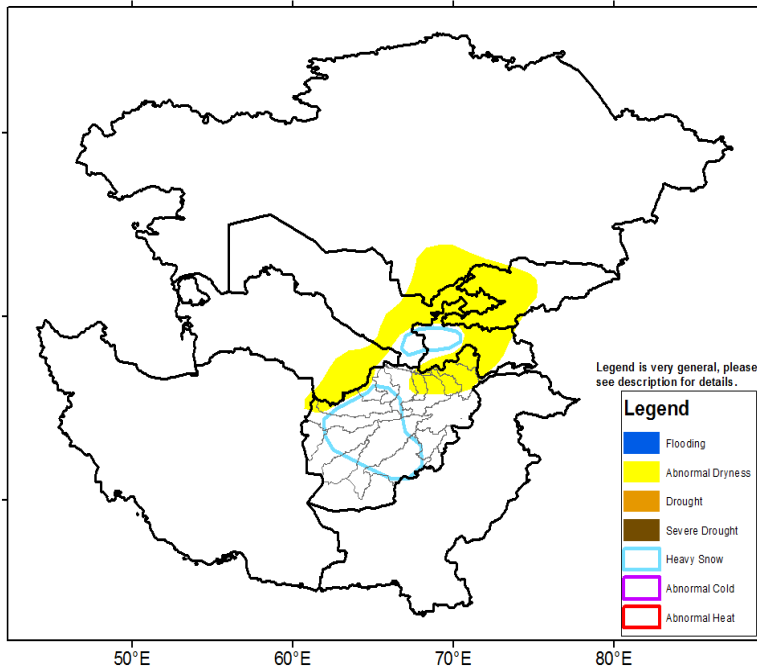
د ۲۰۱۹ کال د دسامبر مياشتې د وروستۍ اونۍ په ترڅ کې د مرکزي آسيا په گڼ شمېر برخو کې له نورمالې کچې څخه ډېره تودوخه وليدل شوه. د قزاقستان په شمال او د قرغيزستان او تاجکستان په يو شمېر سيمو کې د تودوخې تر ټولو ټيټه درجه د سانتي گراد تر ۲۰- درجو پورې هم ولويدله. برعکس، د افغانستان په ټيټو پرتو سيمو کې د تودوخې تر ټولو ټيټه درجه د سانتي گراد له صفر درجې څخه لوړه وه.

د راتلونکې اونۍ په ترڅ کې د افغانستان د مرکزي او شمالشرقي سيمو او د تاجکستان د لوړو پرتو برخو لپاره متوسطې اندازې ته نږدې او يا هم له هغې څخه د لږ تودوخې وړاندوينه شوي ده. برعکس، د سيمي د شمال په لور په تېره بيا د قزاقستان په سويل لويديځ کې، چېرته چې د تودوخې د درجې مثبت انحراف کولای شي د سانتي گراد د ۶ درجو په اندازه له نورمالې کچې څخه لوړ وي، نورمالې کچې ته د نږدې او يا هم ورڅخه د يوڅه ډېرې تودوخې تمه کېدای شي.

ورښت:

د دسامبر مياشتې په وروستيو کې په مرکزي آسيا کې د ورښت اندازه، د قزاقستان په شمال او سويل او قرغيزستان کې د لږ او ځای ځای واورې له ورېډو پرته، خورا لږ وه. د اکتوبر مياشتې څخه راهيسې په مرکزي آسيا کې د قزاقستان له سويل، د قرغيزستان ځينو سيمو، ازبکستان، ترکمنستان، تاجکستان څخه نيولې بيا د افغانستان تر شمال او شمال ختيځه پورې د ورښت اندازه له نورمالې کچې څخه لږ وه. پر هغو سيمو باندې چې د ورښت د کر سر بېره د واورې د اوبو له منفي انحرافونو سره هم لاس او گربوان دي، د هوا د غير نورمال وچوالي يو څو ضلعي انځور شوی دی.

د راتلونکې اونۍ په ترڅ کې د افغانستان د مرکزي سيمو او د تاجکستان د لويديځ لپاره د درنې او پراخې واورې د ورېډو اټکل شوی دی. د افغانستان په مرکزي سيمو او د تاجکستان په لويديځ باندې، چېرته چې ۳۰ سانتي مترو څخه د ډېرې واورې د ورېډو شونتيا شته، د درنې واورې د ورېډو يو څو ضلعي انځور شوی دی.

بادونه: د خطرونو د وړاندوينې دغه نقشه د موجودو جوي/ اقليمي معلوماتو او د هوا د حالاتو د لنډ مهالې تر منځ مهالې (تر يوې اونۍ) وړاندوينې پر بنسټ ولاړه ده او د کرنيزو حاصلاتو پر وضعیت او څرخايونو باندې د هغو بالقوه اغېزې څېړي. هغه سيمې چې پکښې غير نورمال شرايط ليدل شوي دي شاوخوا يې کرۍ چاپېره شوي ده. د لويې وچې په کچه دغه مقياس کې د دغو کريو پولې يواځې په تقريبي ډول وړاندې شوي دي. دغه محصول موسمي اوږدمهالې اقليمي وړاندوينې نه کوي او دم گړۍ يا راتلونکې کې د خوارو خونديتوب ته هم کومه اشاره نه کوي.

د قطعې د واردمخه خبرداري سيستمونو شبکه (FEWS NET) د امريکا د متحدو ايالتونو د نړيوالې پراختيا ادارې (USAID) له خوا تمويل شوي يوه پروژه ده چې د خوارو د خونديتوب د وضعیت په اړه د عيني معلوماتو د برابرولو په ډگر کې فعاليت کوي. د دغې شبکې ليدلوري لږومأ د USAID اويا هم د امريکا متحدو ايالتونو د حکومت د ليدلورو منعکسونکې ندي. د هوا د حالاتو وړاندوينې چې د دغې شبکې له خوا وړاندې کېږي د FEWS NETG د سيمه ييزو دفترونو او مرکزي دفتر، ، USDA ، USGS ، NOAA-CPC ، NASA او د اړوندو هېوادونو د يو شمير نورو ملي او سيمه ييزو ارگانونو د گډ کار محصول دی. مهرباني وکړئ د دغه محصول په اړه خپلې پوښتنې او نظرونه دغې بريښنا پټې Wassila.Thiaw@noaa.gov ته واستوئ او يا هم له 1-301-683-3424 شمېره تليفون سره په اړيکه شئ. همدارنگه کولای شئ د USAID FEWSNET د کړنو په تړاو خپلې پوښتنې د USAID د پروگرامونو د مدير ښاغلي گيري ايليرتز د تليفون شمېرې 1-202-254-0204 يا د نوموړي بريښنا پټې geilerts@usaid.gov باندې راوستوئ.